

Algemeen	
Onderwerp	Bestuursopdracht 'Naar een financieel gezond sociaal domein'
Verspreiden	Nee
Contactpersoon	Hans Uneken
Eenheid	Sturing
E-mail	h.uneken@regiogv.nl
Kenmerk	20.0002052
Datum	9 april 2020

Voorstel

Nummer	Omschrijving
Voorstel 1.	De bestuursopdracht 'Naar een financieel gezond sociaal domein' vaststellen

Behandeling

Datum	Overleg	Doel	Conclusie
05-03-20	Portefeuillehoudersoverleg	Bespreken	Verzoek om bestuursopdracht te bespreken
26-03-20	Directieoverleg	Adviseren	Akkoord, voorleggen aan werkgroep financiën en beleid
09-04-20	Werkgroep financiën en beleid	Adviseren	Aanvullingen verwerkt
23-04-20	Portefeuillehoudersoverleg	Vaststellen	

Toelichting

Beknopte toelichting

De regiogemeenten willen het sociaal domein ook in de toekomst betaalbaar houden voor inwoners uit Gooi en Vechtstreek. Daarom gaan de regiogemeenten gezamenlijk aan de slag met een financieel gezond sociaal domein. Door nu met elkaar maatregelen te nemen, zorgen we ervoor dat ook in de toekomst het hoogwaardige voorzieningenniveau in Gooi en Vechtstreek overeind kan blijven.

Bijlage(n)

Nummer	Omschrijving
Bijlage 1.	Bestuursopdracht naar een financieel gezond sociaal domein

Naar een financieel gezond sociaal domein (kenmerk: 20.0001637)

Inleiding

Het portefeuillehoudersoverleg sociaal domein heeft op 5 maart 2020 Regio Gooi en Vechtstreek opgedragen om deze bestuursopdracht 'Naar een financieel gezond sociaal domein' op te stellen. Daarbij is verzocht om deze bestuursopdracht op 23 april 2020 ter vaststelling voor te leggen aan het portefeuillehoudersoverleg sociaal domein.

Maatwerkvoorzieningen sociaal domein

Blaricum, Eemnes¹, Gooise Meren, Hilversum, Huizen, Laren, Weesp² en Wijdemeren werken vanuit de Regio Gooi en Vechtstreek samen op de beleidsvoorbereiding, de inkoop en het beheer van maatwerkvoorzieningen in het sociaal domein. De laatste jaren zien de gemeenten zich geconfronteerd met een onvoldoende beheersbare stijging van de uitgaven voor de maatwerkvoorzieningen sociaal domein (tabel 1).

Tabel 1

Ontwikkeling uitgaven maatwerkvoorzieningen sociaal domein³

Gemeenten	2017	2018	2019	Groei '17 > '18	Groei '18 > '19
Blaricum	1.862.191	2.149.253	2.496.432	15%	16%
Eemnes	737.869	822.108	968.943	11%	18%
Gooise Meren	18.166.190	19.736.806	20.916.869	9%	6%
Hilversum	28.755.577	29.072.776	31.050.489	1%	7%
Huizen	13.476.711	14.623.095	16.667.281	9%	14%
Laren	2.381.192	2.408.767	2.458.257	1%	2%
Weesp	4.668.069	4.956.583	5.265.124	6%	6%
Wijdemeren	4.484.309	5.242.730	6.209.818	17%	18%
Regio	74.532.108	79.012.117	86.033.214	6%	9%

NB Exclusief onderhanden werk 2018 & 2019, trapliften, Wmo vervoer, leerlingenvervoer en volwasseneducatie

Tabel 1 laat zien dat in 2018 de regionale uitgaven zijn gestegen met +6% ten opzichte van 2017, waarbij de maatwerkvoorzieningen jeugd groeiden met +5% en de maatwerkvoorzieningen Wmo met +6%. In 2019 zette deze stijging door: voor het sociaal domein in totaal gemiddeld met +9%, waarvan de maatwerkvoorzieningen jeugd met +7% en de maatwerkvoorzieningen Wmo met +15%. De omvang van de stijging van de uitgaven verschilt sterk per gemeente.

Betaalbaarheid onder druk

Voor de gezondheid van de financiële huishouding van gemeenten is het sociaal domein een belangrijke pijler. Het aandeel sociaal domein in het totaal van gerealiseerde gemeentelijke uitgaven was in 2018 al 61%⁴. In 2015 en 2016 slaagden de regiogemeenten er gezamenlijk in de maatwerkvoorzieningen sociaal domein te financieren binnen de kaders van de gemeentebegroting. Landelijk slaagden weinig gemeenten hierin. Vanaf 2018 stijgen de uitgaven in Gooi en Vechtstreek naar een niveau, waarbij de betaalbaarheid van voorzieningen in het sociaal domein onder druk komt te staan. Ook staat de mate waarin de gemeenten erin slagen de kosten te beheersen onder druk. Een prognose van de Regio Gooi en Vechtstreek laat zien dat als de trend van +3% per jaar uit tabel 1 zich

¹ Eemnes is partieel toetredener en doet mee met inkoop van de maatwerkvoorzieningen Wet maatschappelijke ondersteuning.

² Weesp gaat bestuurlijk fuseren met Amsterdam. Dit heeft mogelijk gevolg voor deze opdracht.

³ Regio Gooi en Vechtstreek, financiële rapportage gemeenten 20200205

⁴ <https://vng.nl/sites/default/files/2019-12/rapport-financien-sd-rekening-2018-.pdf>

voortzet en de bevolkingsgroei in Gooi en Vechtstreek (+...%) zich voltrekt, zoals het Centraal Bureau voor de Statistiek verwacht, de uitgaven voor de maatwerkvoorzieningen sociaal domein stijgen naar €122 miljoen in 2025.

De regiogemeenten willen het sociaal domein ook in de toekomst betaalbaar houden voor inwoners uit Gooi en Vechtstreek. Daarom gaan de regiogemeenten gezamenlijk aan de slag met een financieel gezond sociaal domein. Door nu met elkaar maatregelen te nemen, zorgen we ervoor dat ook in de toekomst het hoogwaardige voorzieningenniveau in Gooi en Vechtstreek overeind kan blijven.

Voor inwoners en met elkaar kunnen we zorgen dat het sociaal domein ook in de toekomst betaalbaar blijft. Daarom stellen de gemeenten de bestuursopdracht 'Naar een financieel gezond sociaal domein vast' (zie volgende pagina).

Bestuursopdracht

Het portefeuillehoudersoverleg sociaal domein;

in vergadering bijeen op 23 april 2020,

gelet op de gemeenschappelijke regeling Regio Gooi en Vechtstreek.

Considerans

- 1) Met maatschappelijke ondersteuning en jeugdzorg zorgen gemeenten in Gooi en Vechtstreek dat inwoners mee kunnen doen aan onderwijs, werk en het sociaal maatschappelijk verkeer.
- 2) Inwoners, (jeugd)zorgorganisaties en gemeenten zijn overwegend tevreden over de kwaliteit van deze zorg en ondersteuning.
- 3) Gemeenten zien vanaf 2017 de trend dat steeds meer inwoners zorg en ondersteuning nodig hebben, waarbij het lastig blijkt deze zorg en ondersteuning af te bouwen.
- 4) Gemeenten zien dat de financiële middelen voor deze zorg en ondersteuning onvoldoende meegroeien met de trend van meer ondersteuningsbehoefte.
- 5) De toekomstige betaalbaarheid van de zorg en ondersteuning en de mate waarin het lukt om kosten te beheersen, zijn op dit moment hét knelpunt voor de gemeenten in Gooi en Vechtstreek.
- 6) Het is, gelet de gezamenlijke inkooptrajecten binnen het sociaal domein, van belang dat de regiogemeenten gezamenlijk optrekken bij het beheersen van en besparen op de uitgaven in het sociaal domein.
- 7) Een oplossing moet gevonden worden in een gezamenlijke en een pragmatische aanpak, waarbij gemeenten met vertegenwoordigers van inwoners en (jeugd)zorgorganisaties op basis van objectieve informatie, maatregelen doorvoeren om de ontwikkeling van de uitgaven te beheersen en vervolgens op de gemeentelijke uitgaven in het sociaal domein te besparen.

Besluit

Het portefeuillehoudersoverleg draagt de Regio Gooi en Vechtstreek op om:

- 1) Het programma 'Naar een financieel gezond sociaal domein Gooi en Vechtstreek 2020 – 2022' op te zetten, waarmee gemeenten in staat worden gesteld om vanaf 1 januari 2022 passende zorg en ondersteuning te realiseren met een voor gemeenten sluitende meerjarenbegroting 2022 en volgende.
- 2) Het programma te richten op alle onderdelen van het sociaal domein:
 - a. basisvoorzieningen;
 - b. gemeentelijke toegang en verwijzers;
 - c. maatwerkvoorzieningen.Binnen en met deze onderdelen wordt gekeken naar alle mogelijkheden voor kostenbeheersing en kostenbesparing. Hierbij kan gedacht worden aan de beleids(uitvoering), de bekostiging van voorzieningen, de bedrijfsvoering, de uitvoering, etc..
- 3) Bij de uitwerking van het besparingsprogramma uit te gaan van een programmatische aanpak, waarbij per cluster van maatregelen de volgende stappen worden doorlopen:
 - a. inventarisatie van maatregelen;
 - b. (externe) toetsing op de effectiviteit en implementatiekosten (impactanalyse);
 - c. beoordeling van maatregelen in samenwerking met relevante partijen (draagvlakanalyse);
 - d. vaststelling van maatregelen door het bevoegd orgaan (gemeenteraad, college, algemeen bestuur, dagelijks bestuur);
 - e. implementatie van maatregelen.

- 4) Het programma komt in coproductie tot stand, waarbij – gelet op de organisatorische verschillen – er per gemeente / uitvoeringsdienst ruimte is voor maatwerk maatregelen die de toegang en de basisvoorzieningen betreffen.
- 5) Voor het opzetten van het programma een bestuurlijke begeleidingsgroep aan te stellen bestaande uit:
 - a. één vertegenwoordiger vanuit het portefeuillehoudersoverleg Jeugd;
 - b. één vertegenwoordiger vanuit het portefeuillehoudersoverleg Wmo;
 - c. één vertegenwoordiger vanuit het portefeuillehoudersoverleg Financiën.
- 6) De ontwikkeling en uitvoering van het programma te financieren uit de reserve regionale samenwerkingsagenda en hiervoor in het programma een financiële paragraaf op te nemen.
- 7) Het programma uiterlijk 29 oktober 2020 ter vaststelling voor te leggen aan het portefeuillehoudersoverleg sociaal domein en hierbij de portefeuillehouders financiën uit te nodigen.

Aldus vastgesteld in de vergadering van 23 april 2020,

de secretaris

de voorzitter Jeugd

de voorzitter Wmo

S. Chaara

K. van Hunnik

A. Heijstee